

BIBSYS
7491 Trondheim

Vår sak nr:413/09 BA

Arkivnr:011

Deres ref:

Dato:12.03.2009

HØRING – BIBSYS BEHOVSANALYSE

Norsk Tjenestemannslag(NTL) har fått saken til uttalelse og oversender følgende kommentarer:

Det er et hovedinntrykk i rapporten om "BIBSYS behovsanalyse" at arbeidsgruppa har beveget seg utenfor mandatet. I følge mandatet skulle gruppa kartlegge ulike framtidige behov for bibliotek i UH-sektoren. Så konkluderer gruppa med at i nær framtid må bruken av kommersielle systemer i BIBSYS-sammenheng økes kraftig på bekostning av egenutviklede løsninger. Altså, mandatet ber gruppa beskrive "hva", gruppa svarer med "hvordan" og "når".

Arbeidsgruppa foreslår at BIBSYS legger ned videreutviklinga av dagens system og i stedet kjøper inn det som måtte finnes på markedet, senest i 2011. NTL mener at dette virker korttenkt, når vi vet hvor fort kommersielle produkt legges ned på grunn av oppkjøp, konkurser og så videre. Finanskrisa minner oss på hvor farlig det er å være avhengig av store selskaper. Dette vises også i tilfellet "SirsiDynix" i rapportens vedlegg 4, med diverse oppkjøp og nedleggelse avsystem. Mulighetene for innflytelse på kommersielle system begrenser seg til hva leverandøren finner regningssvarende. Dette kan være fjernt fra behovet for langsiktige kvalitetstjenester for brukerne, og integrering av forskjellige nasjonale behov (som f.eks. samisk, nynorsk, nasjonale standarder og Nasjonalbibliotekets behov).

Det norske BIBSYS-systemet er fortsatt et eksempel som misunnes internasjonalt. Det er et unikt samarbeid, med fellesløsninger som fungerer for alle typer fagbibliotek i landet. Nasjonalt er det ressursbesparende og effektivt, samtidig som det baserer seg på stor grad av egenutviklede løsninger og gjenbruk av data.

Under punkt 7.1 skriver arbeidsgruppa:

"Det er til dels stor misnøye med måten institusjonene kan påvirke prioriteringer av ressursbruk i BIBSYS, og med kvaliteten på tjenester som ytes av BIBSYS. Prinsippene for forholdet mellom BIBSYS og institusjonene må derfor vurderes, og når det gjøres bør det skje basert på en situasjon der utvikling av egen systemplattform opphører til fordel for bruk av tredjeparts hyllevare programvareplattform."

Denne "store misnøyen" kjenner våre brukere seg ikke helt igjen i. Avsnittet inneholder også noen påstander som ikke er begrunnet, men som framstår som partsinnlegg i en langvarig uenighet om BIBSYS-samarbeidet. Over tid har det foregått en utvikling der de store partene,

særlig de eldste universitetene, har satsset på innkjøp av kommersielle systemløsninger, som går på bekostning av fellesløsningene innenfor BIBSYS-samarbeidet.

Hvis denne utviklingen får fortsette, slik arbeidsgruppa legger opp til, vil etter hvert et viktig og vel-fungerende nasjonalt samarbeidsprosjekt stå i fare. Vi risikerer også at den norske floraen av fag- og forskningsbibliotek vil melkes av multinasjonale selskap i mye større grad enn nødvendig.

Dagens BIBSYS må selvfølgelig videreutvikles, og forbedringspotensialet er fortsatt stort. NTL mener at utviklingen i tidsrommet etter "behovsanalysen" ble avgitt, har vært meget positiv, hvor BIBSYS har forbedret sine tjenester på en forbilledlig måte som forenkler bibliotekenes hverdag. Mye av den videreutviklingen som rapporten etterlyser, foregår i dag for fullt innenfor BIBSYS-systemet. Kontakt og innflytelse med bibliotekpraktikere er fortsatt viktig i utvikling, og bruk av ferdige systemer må ta hensyn til sentrale føringer for bruk av åpen kildekode, kvalitetskravene til bibliotekdrift, skifte av internasjonale standarder (fra AACR2 til RDA).

Universell tilgjengelighet til bibliotekene er lovpålagt fra 1.1.2009, og må også omfatte BIBSYS-produktene. Dette er del av en utvikling som ikke kan utsettes til etter 2011. Vi vil også hevde at slike krav er mye lettere å innpasse i et system som vi har kontroll over, enn i kommersielle systemer som Arbeidsgruppa kaller "hylleware".

Det er i videreutviklinga av BIBSYS viktig at hensynet til sluttbruker settes i høysetet. I styringen av BIBSYS må det igjen åpnes mer for praktisk kontakt mellom de som kan bibliotekfaget og erfarer dagens mangfoldige bibliotekhverdag, og de som skal utvikle systemet. Denne nasjonale kompetansen må utnyttes, det er viktig å sikre eierskap til data og system, og at prinsippene om kvalitet og fri bruk av bibliotekenes ressurser ivaretas.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag

Berit Asker